

Samenwerkingsregeling Incidentbestrijding IJsselmeergebied

door Gaby van Melick (KSS)

www.samij-regeling.nl

Het IJsselmeergebied is met ruim 200.000 hectare water het grootste vaar- en zoetwaterrecreatiegebied van Nederland. Het bestaat uit het IJsselmeer, Markermeer, IJmeer, de Gouwzee en de Randmeren, inclusief het Zwartemeer. Veertig gemeenten en tien veiligheidsregio's hebben hun grenzen in of aan het IJsselmeer liggen. Daarom is goede afstemming met betrekking tot incidentbestrijding op het water een must.

Binnen de Samenwerkingsregeling incidentbestrijding IJsselmeergebied (SAMIJ) werken de IJsselmeergemeenten en crisispartners intensief samen. Vanaf 2010 loopt deze samenwerking via de veiligheidsregio's. De SAMIJ is een netwerk, met als doel het borgen van een adequaat functionerende incidentbestrijding in het IJsselmeergebied als samenhangend risicowatersysteem. In dit netwerk zijn veel partijen actief en betrokken. Partijen met allemaal een eigen rol en taak in de incidentbestrijding. De samenwerkingspartners hebben hierover afspraken gemaakt.

De SAMIJ initieert, coördineert, en zorgt voor het bewaken van deze afspraken. Ook zorgt de SAMIJ ervoor dat alle partners aangehaakt blijven. Belangrijke instrumenten om dit te realiseren zijn, naast de samenwerkingsregeling zelf, het incidentbestrijdingsplan, de bestuurlijke- en operationele structuur, de waterfunctionaris als aanjager en de informatie- en communicatievoorziening.

Wat is de SAMIJ?

SAMIJ staat voor Samenwerkingsregeling Incidentbestrijding IJsselmeergebied. De SAMIJ is een netwerk. Het doel van dit netwerk is het borgen van een adequaat functionerende incidentbestrijding op het IJsselmeergebied als samenhangend risicowatersysteem. In dit netwerk zijn veel partijen actief en betrokken. Partijen met allen een eigen rol en taak in de incidentbestrijding. Daarom zijn er samenwerkingsafspraken gemaakt tussen de veiligheidsregio's en waterschappen rondom het IJsselmeergebied en Rijkswaterstaat, De KNRM, Reddingsbrigade Nederland, Kustwacht en de Nationale Politie. Het IJsselmeergebied bestaat uit het IJsselmeer en het Markermeer, IJmeer, de Gouwzee en de Randmeren, inclusief het Zwartemeer. Zie hier de overzichtskaart van het gebied. De SAMIJ richt zich hierbij op de bovenregionale bestuurlijke- en operationele afstemming om een effectieve en efficiënte samenwerking te borgen voor incidentbestrijding op het IJsselmeergebied.

Wie werken er samen in de SAMIJ-regeling?

De SAMIJ-regeling verbindt 9 Veiligheidsregio's (beoogd 10), 6 Waterschappen, Rijkswaterstaat, Kustwacht, KNRM, Reddingsbrigade Nederland en de KLPD, en kan gezien worden als een netwerkplatform. De volgende partijen werken samen binnen de SAMIJ-regeling:

Gemeenten (34) (per provincie)

- Friesland
  - Sudwest Fryslân
  - Friese Meren
- Overijssel
  - Steenwijkerland
  - Zwartewaterland
  - Kampen
- Flevoland
  - Noordoostpolder
  - Urk
  - Dronten
  - Lelystad
  - Almere
  - Zeewolde
- Gelderland
  - Oldebroek
  - Elburg
  - Nunspeet
  - Harderwijk
  - Ermelo
  - Putten
  - Nijkerk
- Utrecht
  - Bunschoten
  - Eemnes
- Noord Holland
  - Huizen
  - Gooise Meren
  - Blaricum
  - Diemen
  - Amsterdam
  - Waterland
  - Edam-Volendam
  - Koggenland
  - Hoorn
  - Drechterland
  - Stede Broec
  - Enkhuizen
  - Medemblik
  - Hollands Kroon

Provincies (5)

- Flevoland (coördinerende provincie)
- Friesland
- Noord-Holland

- Utrecht
- Gelderland

Veiligheidsregio's (9, beoogd 10)

- Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland
- Veiligheidsregio Fryslân
- Veiligheidsregio Flevoland (coördinerende veiligheidsregio)
- Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
- Veiligheidsregio Utrecht
- Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
- Veiligheidsregio Gelderland-Midden
- Veiligheidsregio IJsselland
- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
- Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (beoogd)

Waterschappen (6)

- Waterschap Zuiderzeeland (treedt op als coördinerend Waterschap)
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
- Waterschap Drents Overijsselse Delta
- Wetterskip Fryslan
- Waterschap Vallei en Veluwe
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Overige (water)partijen

- Kustwacht
- Koninklijke Nederlandse Reddingsmaatschappij
- Korps Landelijke Politiediensten
- Rijkswaterstaat IJsselmeergebied
- Reddingsbrigade Nederland
  - Regionale Brandweer/GHOR/Politie
  - LOCC

Juridische structuur

De oorspronkelijk 'SAMIJ-regeling' betrof een samenwerkingsovereenkomst uit 1998. Ook de huidige overeenkomst heeft het karakter van een samenwerkingsovereenkomst, waarin stevige structuur is aangebracht door middel van een Bestuurlijk Begeleidings Orgaan, een operationele werkgroep, de aanstelling van een waterfunctionaris en een coördinerende Veiligheidsregio (Flevoland). Daarnaast is er sprake van een bijdrageregeling, waaraan een meerjarenprogramma en meerjarenbegroting gekoppeld zijn die 4-jaarlijks aan de Algemene Bestuursvergadering dienen te worden voorgelegd.

De SAMIJ overeenkomst is geen (lichte) gemeenschappelijke regeling en uit gesprekken is gebleken dat dit bij actualisatie van de regeling in 2010 ook niet de bedoeling is geweest. Er worden geen verantwoordelijkheden of bevoegdheden van deelnemers aan SAMIJ-regeling op- of overgedragen, en daartoe was ook geen behoefte. SAMIJ kent geen eigendomsstructuren of dienstverbanden. Provincies maken geen deel uit van de regeling, noch voeren daar toezicht op. De financiële processen van de SAMIJ-regeling worden uitgevoerd door Brandweer Flevoland. Boekhoudkundig werk voor Flevoland omvat werk betreffende de SAMIJ, zonder dat de SAMIJ echter apart gezien en beoordeeld wordt.

SAMIJ-overeenkomst

In 2010 is een nieuwe Samij-overeenkomst afgesloten. Deze overeenkomst is afgesloten tussen bovengenoemde (wie werken er mee) partijen. Hiermee is het IJsselmeergebied als eerste samenhangend risicowatersysteem in Nederland Waterrandproof gemaakt. De officiële ondertekening heeft plaatsgevonden op 11 februari 2010. In deze overeenkomst wordt de samenwerking tussen de betrokken Veiligheidsregio's en de bovenregionale opererende crisispartners geborgd. Er zijn afspraken over de samenwerkingsstructuur van de SAMIJ en implementatie van het IBP opgenomen. De overeenkomst borgt dit IBP als operationeel afspraken document.

In de overeenkomst SAMIJ 2010 is tevens het samenwerkingsconvenant tussen veiligheidsregio's, Kustwacht en de KNRM opgenomen. Hierbij is de inzet van de 'Search and Rescue' activiteiten bij het Kustwachtcentrum belegd, als ook de taak van het maritieme en aeronautische reddingscoördinatiecentrum. Binnen het kader van deze overeenkomst is de SAR – taak een primaire taak van de Kustwacht en de KNRM, hierbij kunnen binnen nader te bepalen kaders ook Reddingsbrigades worden ingezet. In bijlage 3 van het convenant zijn verdere afspraken omtrent de SAR – taak beschreven.

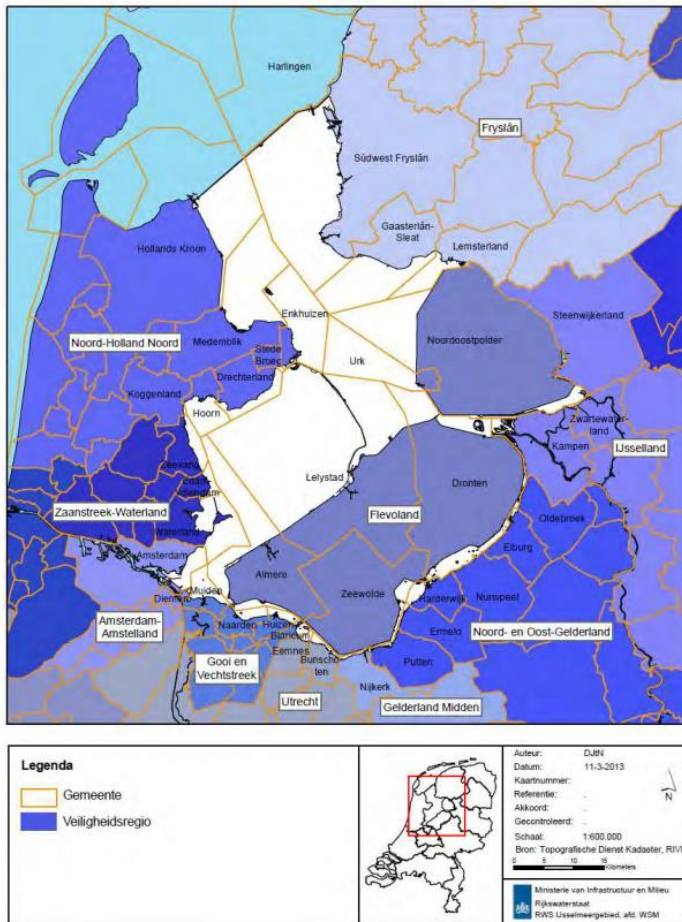
Uitvoering

In het [Incidentbestrijdingsplan IJsselmeergebied](#) zijn alle afspraken over de operationele uitvoering opgenomen. Belangrijke onderdelen hierbij zijn melding & alarmering, leiding en coördinatie en de informatievoorziening. Vaak is onduidelijk wie verantwoordelijk is voor een proces en wie betrokken is bij de uitvoering. Het IBP bepaalt de coördinatie binnen het samenhangende risicowatersysteem IJsselmeergebied en besteedt aandacht aan de operationele uitwerking van de scenario's.

Omdat incidenten op het water een zeer specifiek karakter hebben, de bestrijding vaak de gemeentegrenzen overschrijdt en veel verschillende partijen betrokken zijn bij de feitelijke incidentbestrijding, is dit plan vergelijkbaar met een bovenregionaal rampbestrijdingsplan.

Het werkingsgebied van dit Incidentbestrijdingsplan IJsselmeergebied bevat de volgende wateren: het IJsselmeer, het Markermeer, de Gouwe, het Zwartemeer, het IJmeer, Nijkerkernauw, Eemmeer, Gooimeer en de Randmeren (te weten: Veluwerandmeren (tussen de sluisen: Drontermeer, Velummeer, Wolderwijd, Nuldernauw), Ketelmeer en Vossemeer). Zie figuur 3.1 waarin wit gemarkeerd het werkingsgebied is weergegeven.

Gemeenten en veiligheidsregio's in en rond het IJsselmeergebied

Figuur 3.1 Samenhangend risicowatersysteem IJsselmeergebied, met wit weergegeven het werkingsgebied IBP IJsselmeergebied

De waterincidenten die centraal staan in het IBP zijn ingedeeld in acht scenario's, te weten:

- 1 Mens en dier in nood
- 2 Verontreiniging oppervlaktewater
- 3 Ongeval met gevaarlijke stoffen
- 4 Brand en/of explosie
- 5 Ordeverstoring
- 6 Ecologisch incident
- 7 Aanvaring en/of losgeslagen schip, object of lading
- 8 Ongeval op ijs/persoon door ijs

Organisatie- en bestuursstructuur

Bestuurlijk Begeleidingsorgaan

Het Bestuurlijk Begeleidingsorgaan stuurt de SAMIJ-regeling aan. Vanuit alle veiligheidsregio's nemen bestuurders deel in dit orgaan. De burgemeester van Lelystad is voorzitter.

Naam	Rol/namens	Functie
Mevr. I.R. Adema	Voorzitter	Burgemeester Lelystad

Dhr. A. van der Werff	Vereeniging Zuiderzeegemeenten	Burgemeester Noordoostpolder
Dhr. A. Ph. Hertog	VR Gooi en Vechtstreek	Burgemeester Huizen
Dhr. M. van de Groep	VR Utrecht	Burgemeester Bunschoten
Mevr. L.M.B.C. Wagenaar-Kroon	VR Zaanstreek-Waterland	Burgemeester Waterland
Dhr. P.C. van Maaren	VR Flevoland	Burgemeester Urk
Dhr. H. Apotheker	VR Sudwest-Fryslân	Burgemeester Sudwest-Fryslân
Dhr. J.R.A. Nawijn	VR Noord-Holland Noord	Burgemeester Hollands Kroon
Dhr. B. Koelewijn	VR IJsselland	Burgemeester Kampen
Dhr. R. Blok	Kustwacht	Directeur Kustwacht
Mevr. H. Klavers	Waterschappen	Dijkgraaf Waterschap Zuiderzeeland
Dhr. Y.J. Heijsman	Rijkswaterstaat	Directeur RWS Netwerkmanagement
Dhr. G.D. Renkema	VR Gelderland Midden	Burgemeester Nijkerk
Dhr. A.A.J. Baars	VR Noord- en Oost- Gelderland	Burgemeester Ermelo
Dhr. G. Spruit	Voorzitter Operationele Werkgroep SAMIJ	Regionaal commandant Brandweer Flevoland
Dhr. H.D. van der Straten	Secretaris	Waterfunctionaris

Operationele Werkgroep

De Operationele Werkgroep stelt jaarprogramma op en organiseert in samenwerking met veiligheidsregio's grote operationele oefeningen (recente oefeningen invullen); organiseert thema bijeenkomsten, maakt de SAMIJ-regeling bekend middels een jaaroverzicht, publiceert draiboeken voor hulpverlening. [Klik hier voor een overzicht van de leden van de operationele werkgroep.](#)

Naam	Werkzaam bij
Gerrit Spruit (voorzitter)	Veiligheidsregio Flevoland
Haaye van der Straten (secretaris)	Veiligheidsregio Flevoland
Erik Simon	Veiligheidsregio Gelderland-Midden
Paul Huijsman	Nationale Politie LE/infra
Abel Zwart	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Danny Netten	Veiligheidsregio IJsselland

Gerrit van der Heide	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Albert Dekker	Rijkswaterstaat
Bart van Dijk	Waterschap Zuiderzeeland
John Geel	KNRM
Marcel van Westendorp	Veiligheidsregio Utrecht
Johanna Metselaar	Rijkswaterstaat
Berrie Bruinenberg	Veiligheidsregio Noord Holland Noord
Peter Kees Hamstra	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Andre Kaag	Kustwacht Centrum
Ruud Walters	Veiligheidsregio Flevoland
Michael Hupsel	Veiligheidsregio Flevoland
Ron Veenstra	Veiligheidsregio Fryslân
Erwin Brouwers	Veiligheidsregio Flevoland/Gooi en Vechtstreek
Bruno Molenaar	Reddingsbrigade Nederland
Wijnand Vellekoop	Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

Waterfunctionaris

De waterfunctionaris coördineert en regisseert de samenwerking tussen de partijen. Hij fungeert als spin in het web. [Veiligheidsregio Flevoland](#) is de coördinerende regio. Hier is de waterfunctionaris formeel in dienst. De waterfunctionaris beheert bovendien het IBP plan namens de betrokken veiligheidsregio's. Het plan zal een periodieke (4 jaarlijkse) toets op actualiteit ondergaan.

Overige links

www.samij-regeling.nl

- Coördinatieplan Rampenbestrijding Waddenzee (CRW)
- Handboek incidentbestrijding op het water